

Държавен вестник, брой 1 от 3.І

НАРЕДБА № РД-02-20-6 ОТ 19 ДЕКЕМВРИ 2016 Г. ЗА ТЕХНИЧЕСКИТЕ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ФИЗИЧЕСКА СИГУРНОСТ НА СТРОЕЖИТЕ

НАРЕДБА № РД-02-20-6 ОТ 19 ДЕКЕМВРИ 2016 Г. ЗА ТЕХНИЧЕСКИТЕ ИЗИСКВАНИЯ ЗА
ФИЗИЧЕСКА СИГУРНОСТ НА СТРОЕЖИТЕ

В сила от 04.04.2017 г.

Издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството

Обн. ДВ. бр.1 от 3 Януари 2017г.

Глава първа.

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С наредбата се определят:

1. минималните изисквания за физическа сигурност на строежите (ФСС) при проектирането и изграждането им;
2. класификаторът на строежите по клас на физическа сигурност (КФС);
3. техническите изисквания за проектиране и влагане на елементи за физическа защита на строежите.

(2) Наредбата се прилага за проектиране и изграждане на нови строежи, както и при реконструкции, основни ремонти, преустройства и/или промяна на предназначението на съществуващи строежи.

(3) Техническите изисквания на наредбата може да се прилагат и за строежи, за които изискванията за физическата им защита са регламентирани със съответни нормативни актове.

(4) Наредбата не се прилага за строежите със специален режим на допуск към Министерството на отбраната и другите видове войски, Министерството на вътрешните работи (МВР), Националната следствена служба, Държавната агенция за национална сигурност, Националната разузнавателна служба и Министерството на външните работи.

Чл. 2. (1) Осъществяването на ФСС или отделни негови обекти (сгради, помещения или съоръжения), както и прилежащата им територия се извършва с обособяване на зони за сигурност чрез изграждане на елементи за физическа защита.

(2) Основни елементи за физическа защита на строежите са:

1. физически бариери;
2. охранително осветление;
3. компоненти (средства и системи) за контрол на физическия достъп;
4. алармени системи за сигурност;
5. служебни помещения и оборудване.

Чл. 3. (1) Строежите се проектират и изграждат така, че да осигуряват минималната физическа сигурност срещу посегателства, без да се нарушават условията на предвиденото за тях функционално предназначение, като се спазват изискванията, регламентирани в Закона за устройство на територията (ЗУТ).

(2) Проектирането и изграждането на строежите, изборът на елементи за физическа защита и комбинацията на продуктите, влагани в тях, се извършва в съответствие с посочения КФС, местоположението и условията, при които ще бъдат експлоатирани.

(3) Елементите за физическа защита и комбинацията на продукти, влагани в тях, се предвиждат от проектантите по съответните части на инвестиционния проект, въз основа на задание за проектиране.

(4) Заданието за проектиране следва да включва най-малко следните данни, които се отнасят до физическата сигурност на строежа:

1. клас на физическа сигурност, определен по класификатора, посочен в приложение № 2;
2. предполагаема/съществуваща обща стойност на строежа;
3. вид на достъп на лица до/в строежа и отделни зони или обекти в него;
4. тип на съхраняваните в строежа информация и документи;
5. наличие и количество на парични средства, ценности, носители на конфиденциална информация, опасни материали, скъпоценно оборудване и апаратура и др.;
6. възможни потенциални опасности, породени от нерегламентирано въздействие или проникване в строежа;
7. необходими зони за сигурност и изисквани елементи за физическа защита.

Чл. 4. За строежите от I до III КФС, когато е предвидено със задание за проектиране, се извършва:

1. предварително (прединвестиционно) проучване по реда на Наредба № 4 от 2001 г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти - за нови строежи;
2. обследване по реда на Наредба № 5 от 2006 г. за техническите паспорти на строежите - при реконструкция, основен ремонт, преустройство и/или промяна на предназначението на съществуващи строежи.

Чл. 5. (1) При проектиране на строежите се предвиждат, а при изграждането им се влагат, елементи за защита, които осигуряват изпълнението на минималните изисквания за физическа сигурност.

(2) В зависимост от КФС на строежите задължителните и препоръчителните елементи и съставните им продукти за защита са посочени в приложение № 1.

(3) Елементите за физическа защита на строежите се проектират, както следва:

1. за строежи от I до III КФС се извършва от лица с пълна проектантска правоспособност;
2. за строежи от IV до V КФС се извършва от лица с ограничена проектантска правоспособност.

Чл. 6. (1) Строителните продукти, влагани в елементите за физическа защита, трябва да отговарят на хармонизираните технически спецификации от Регламент (ЕС) № 305/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2011 г. за определяне на хармонизирани условия за предлагането на пазара на строителни продукти и за отмяна на Директива 89/106/ЕИО и/или на Наредба № РД-02-20-1 от 2015 г. за условията и реда за влагане на строителни продукти в строежите на Република България (ДВ, бр. 14 от 2015 г.).

(2) Продуктите, влагани в елементите за физическа защита извън тези, посочени в ал. 1, трябва да отговарят на разпоредбите на Закона за техническите изисквания към продуктите, на изискванията на тази наредба, както и на стандартите, посочени в приложение № 3, или на еквивалентни разпоредби и стандарти.

(3) Контролът върху предвижданите и влаганите в строежите продукти, с които се осигурява изпълнението на минималните изисквания за физическа сигурност към строежите, се осъществява по реда и условията на ЗУТ.

Глава втора.

КЛАСИФИКАЦИЯ НА СТРОЕЖИТЕ ПО ФИЗИЧЕСКА СИГУРНОСТ

Чл. 7. (1) Строежите или отделни обекти в тях в зависимост от степента на съществуващия риск при експлоатацията им се класифицират в пет класа на физическа сигурност:

1. строежи с много висока степен на риск - I клас;
2. строежи с висока степен на риск - II клас;
3. строежи със средна степен на риск - III клас;
4. строежи с ниска степен на риск - IV клас;
5. строежи с много ниска степен на риск - V клас.

(2) Класификаторът на видовете строежи по КФС е даден в приложение № 2.

Чл. 8. Степента на съществуващия риск от извършване на посегателство при експлоатация на строежите се определя от показателите: функционално предназначение и капацитет; местоположение; вид, количество и стойност на съоръжения, имущество, вещества, материали, носители на информация и други, намиращи се в тях; наличие на потенциална опасност за хората, намиращи се в строежа и/или в неговия териториален обхват.

Чл. 9. Класът на физическа сигурност за отделни зони и обекти в един строеж може да бъде различен от КФС за строежа като цяло.

Глава трета.

ОБЩИ ТЕХНИЧЕСКИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРОЕКТИРАНЕ И ВЛАГАНЕ НА ЕЛЕМЕНТИ ЗА ФИЗИЧЕСКА ЗАЩИТА НА СТРОЕЖИТЕ

Чл. 10. (1) Оформянето в планово и вертикално отношение на строежите, архитектурните или декоративните елементи върху техните фасади на строежи от I до III КФС се проектират така, че да ограничават:

1. създаване на мъртви зони за наблюдение;
2. възможност за нерегламентиран физически достъп до вътрешните нива (етажи) без използване на допълнителни средства за проникване.

(2) Конструкцията и използваните строителни продукти при изграждане на достъпните външни стени, подове и покриви на строежите и/или обектите в тях следва да осигуряват устойчивост срещу въздействия, породени от нерегламентирана намеса. Тези въздействия може да включват прилагане на физическа сила и/или използване на набор от инструменти с цел разрушаване, преднамерен (умишлен) удар с превозно средство, предизвикана експлозия и др.

(3) При изграждане на елементи на строителните конструкции, като достъпни външни стени, подове и покриви, се препоръчва да се използват продукти, като неармиран бетон с минимална дебелина 150 mm, стоманобетон с минимална дебелина 100 mm или глинени блокове за зидария с висока плътност и минимална дебелина на зида 250 mm. При изпълнение на стъклени окачени фасадни стени в зависимост от КФС същите следва да отговарят на стандартите и посочените минимални класове на устойчивост на взлом, ръчна атака, куршуми и експлозия съгласно приложение № 3.

(4) Системите, осигуряващи непрекъснатост на работата на елементите за физическа защита в строежа - електрозахранване и комуникационни средства, да са защитени от нерегламентирана намеса.

(5) Кабелните инсталации се полагат под земята, под мазилките или в кабелни канали при спазване на нормативните изисквания за проектиране, изграждане и поддържане на електрически уредби.

Чл. 11. (1) Проектите за озеленяване (ландшафтни проекти) на територията на строежа и/или периметъра около строежите от всички класове се съобразяват с възможността за покриване на изискванията към охранителното осветление и осигуряване на наблюдение - визуално или чрез видеокамери, както и осигуряване на безопасен достъп до строежите.

(2) Когато се предвижда монтаж на външни детектори за алармени системи срещу проникване и нападение, осигуряващи периметрова охрана, комбинирана с видеокамери към телевизионни системи за наблюдение и контрол, по периметъра на строежите се проектира ивица между оградата и охраняваните строежи с широчина най-малко 3 m, напълно свободна от растителност.

(3) За строежи от I и II КФС около периметъра им се предвижда изграждане на еднопосочен охранителен обходен път с трайна настилка и с широчина най-малко 3,50 m.

(4) Когато не съществуват устройствени възможности за проектиране на охранителна ивица по ал. 2 и/или на обходен път по ал. 3, се допуска детекторите и видеокамерите да се разполагат по фасадните стени и/или оградите.

Чл. 12. (1) При строежи от IV КФС в режим на етажна собственост се предвиждат домофонни уредби, кабелна електронна съобщителна мрежа с изводи за всяко отделно жилище или самостоятелен обект, електронни системи за контрол на достъпа (включващи електрозаклучващи устройства и контролери) за входните врати на сградата.

(2) По задание на възложителя в строежите по ал. 1, в които се предвиждат повече от десет самостоятелни обекта, се осигурява поне едно общо помещение за портиер или охрана, разположено в сградата и/или имота.

Глава четвърта.

ТЕХНИЧЕСКИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ФИЗИЧЕСКИТЕ БАРИЕРИ

Раздел I.

Огради и оградни съоръжения

Чл. 13. (1) Оградите и оградните съоръжения при строежите се прилагат след отчитане на устройствената възможност за тяхното изграждане и/или монтаж, оценка на въздействието им върху нормалната експлоатация на строежа и достъпа до прилежащите улици/пътища и съседни строежи.

(2) Изграждането и/или монтажът на съоръженията по ал. 1 следва да:

1. осигурява запазване на качеството на живот и естетиката в урбанизираните територии при разполагане на строежа;
2. не ограничава достъпа до строежа на превозни средства със специален режим на движение при аварии, пожари и спешни случаи;
3. не създава ограничение на движението на превозните средства по прилежащите улици и пътища, както и към съседни имоти;
4. не възпрепятства движението на пешеходци, включително на хора с увреждания, около строежа при осигурен свободен достъп до неговата територия и входове;
5. има възможност за ограничаване на достъпа на превозни средства в имота и строежа.

Чл. 14. При невъзможност от изграждане на огради и оградни съоръжения за конкретен строеж се прилагат завишени изисквания към останалите елементи за физическа защита на строежа.

Чл. 15. За строежи от I до IV КФС, разположени извън урбанизираните територии, изграждането на огради е задължително.

Чл. 16. (1) Огради и оградни съоръжения се предвиждат за целия строеж или за отделни негови обекти.

(2) Оградите и оградните съоръжения се проектират и изграждат при спазване разпоредбите на ЗУТ.

(3) Типът, височината и устойчивостта на оградите на атака се определят от възложителя със заданието за проектиране в зависимост от големината, предназначението и местоположението на строежа и/или резултатите от извършеното обследване или от прединвестиционното проучване.

(4) Оградите на строежи, чиято технологична дейност е свързана с леснозапалими материали, взривни и силнодействащи отровни вещества, се проектират задължително с височина 2,20 m по отделен проект.

Чл. 17. (1) Оградите и оградните съоръжения се проектират при спазване и на следните изисквания:

1. оградите се проектират по съществуващи имотни граници при възможност с правилни геометрични форми, без излишни чупки и криви;
2. не се допуска хоризонтално разчленяване на решетъчни огради и оградни съоръжения, както и наличие на детайли по тях, които създават предпоставки за неконтролирано проникване чрез катерене, провиране и прескачане;
3. при наклонени терени при възможност се осигурява еднаква височина за оградите и оградните съоръжения по цялата им дължина;
4. стъпката между вертикалните елементи на решетъчни огради и оградни съоръжения да е не по-голяма от 0,15 m;
5. при изпълнение на леки прозорни огради долният край на мрежите задължително се анкерира/замонолитва към земята.

(2) Със заданието за проектиране могат да бъдат поставени и други специални изисквания, свързани с повишаване на сигурността на оградите и оградните съоръжения, включително тяхната устойчивост на въздействие с пътно превозно средство, посочена в таблицата към чл. 19, ал. 4, т. 3.

Чл. 18. (1) В оградите като част от оградните съоръжения се предвиждат отделни врати за транспортните средства и за пешеходците.

(2) Допуска се при контролно-пропускателни пунктове (КПП) с денонощен режим вместо врати да се проектират управляеми, спиращи достъпа съоръжения.

(3) За стадиони и големи спортни зали и съоръжения от II и III КФС се обособяват отделни входи за противостоящите зрители.

(4) Всички врати (външни и вътрешни) на строежите по ал. 3 към терена се проектират и изграждат за отваряне в посоката на евакуация и устойчиво осигурени в отворено положение.

(5) За стадиони и големи спортни зали и съоръжения от II КФС подходите (за влизане и излизане) за състезатели и длъжностни лица до игралното поле се осигуряват с тунелни проходни съоръжения, в т.ч. и подвижни.

Чл. 19. (1) За строежите от I до III КФС се предвиждат контролиращи, задържащи и спиращи достъпа съоръжения, свързани със системите за наблюдение и контрол на достъпа до или в строежа.

(2) Спиращи достъпа съоръжения се изграждат и/или монтират с цел ограничаване на възможността на нарушители да достигнат или да проникнат неконтролирано с помощта на превозни средства до или в строежа.

(3) За спиращи достъпа съоръжения могат да се използват специално разработени и произведени продукти, като стоманобетонни блокове, боларди или елементи за декорация,

като тежки саксии/кашпи, декоративни колони, скулптури, решетки, пана, цветарници и други подходящи елементи за градски дизайн. Тези съоръжения могат да се проектират и изпълнят като разгъваеми и/или потъващи.

(4) Съоръженията по ал. 1 се оразмеряват съгласно заданието за проектиране на възложителя и отговарят на следните условия:

1. да имат височина не по-малка от 0,5 m или 75 % от външния диаметър на автомобилна гума на превозно средство, с което е възможно да бъде атакуван строежът;
2. да са разположени на разстояние не по-малко от 1,5 m от фасадата или външно на оградата;
3. да имат собствена конструкция или да са закрепени към земята по начин, осигуряващ тяхната минимална устойчивост срещу статична сила на натиск/опън, прилагана на разстояние 50 mm от горния им край, съгласно посочените стойности в таблицата:

№ по ред	Тегло на използвания автомобил (t)	Прилагана сила (kN)
1.	2,5	20
2.	3,5	30
3.	7,5	60
4.	20	160
5.	28	220
6.	40	310

(5) Контролиращите и спиращите достъпа съоръжения може да се управляват ръчно или автоматично със система за локален контрол и/или дистанционно.

Раздел II.

Врати, прозорци, капаци, решетки и защитно остъкляване

Чл. 20. Изборът на подходящи врати и прозорци се извършва на основание КФС на строежа, като се отчитат и следните фактори:

1. предназначение и местоположение на строежа и отделните обекти;
2. местоположение на вратите, прозорците и инсталационните отвори в строежа/обекта;
3. използване на елементи, осигуряващи допълнителна сигурност.

Чл. 21. (1) На строежите се монтират основни врати с устойчивост на взлом в съответствие с изискванията за съответния КФС, посочен в приложение № 3.

(2) На строежите от I до III КФС всички достъпни прозорци следва да бъдат устойчиви на взлом. Допускат се изключения, когато върху тях се монтират: капаци (щори, ролетки) или решетки, осигуряващи необходимата устойчивост на взлом за съответния КФС.

(3) Вратите към допълнителните и аварийните изходи в строежите (отделните обекти), които се явяват основни съгласно тази наредба, следва да имат същата устойчивост като вратите, които се използват постоянно.

Чл. 22. (1) Капаци и решетки се монтират за отделни обекти и/или помещения, както и за целите строежи от I до III КФС.

(2) Със съоръженията по ал. 1 се защитават:

1. основни врати и достъпни прозорци, които не притежават необходимата степен на устойчивост на взлом;
2. налични проходи, колектори, въздуховоди и всички други инсталационни отвори, при които най-малките им линейни размери са над 0,15 m.

(3) Капаците и решетките следва да са устойчиви на взлом, а максималната стъпка между вертикалните елементи на решетките да е не по-голяма от 0,15 m.

Чл. 23. (1) Защитно остъкляване, устойчиво срещу ръчна атака, се прилага за строежи от I до III КФС като част от устойчивите на взлом достъпни прозорци, остъклени фасади и основни врати, както и при изграждане на защитни стъклени прегради в строежите.

(2) Класът на устойчивост срещу ръчна атака на защитното остъкляване следва да отговаря на класа на устойчивост на взлом на съответните врата, прозорец, остъклени и окачени фасади.

Чл. 24. В зависимост от спецификата на строежа и/или от заданието за проектиране на възложителя за осигуряване личната сигурност на обитателите основните врати, прозорците, тяхното остъкляване, както и отделни защитни стъклени прегради в строежите се проектират така, че да осигуряват защита от стрелково оръжие и от експлозия.

Чл. 25. Стандартите и минималните класове на устойчивост на взлом, ръчна атака, куршуми и експлозия на врати, прозорци, капаци, решетки и защитно остъкляване в зависимост от КФС са посочени в т. 1, 2, 3, 4 и 6 от приложение № 3.

Раздел III.

Заключващи устройства

Чл. 26. (1) Заклучващите устройства включват механични и електромеханични брави и ключалки и монтираните към тях патрони за брави, дръжки и шилдове за врати, прозорци, капаци и решетки.

(2) Заклучващите устройства са част от строителния обков на комплекта врата, прозорец, капак или решетка и следва да притежават клас на сигурност, отговарящ на класа на устойчивост на взлом на вратата, прозореца, капака или решетката, посочен в т. 5 от приложение № 3.

(3) По задание за проектиране на възложителя вратите, прозорците, капаци и решетките на съответния строеж може да бъдат оборудвани със заключващи устройства, притежаващи по-висок клас на сигурност от изисквания за класа на устойчивост на взлом на съответните врати, прозорци, капаци и решетки.

(4) Стандартите и препоръчителните минимални класове на сигурност на заключващите устройства в зависимост от класа на физическа защита на използваните в строежа врати, прозорци, капаци и решетки са посочени в т. 5 от приложение № 3.

(5) Изискванията на стандартите по ал. 4 следва да бъдат отчитани при извършване на ремонти и подмяна на заключващите устройства на съществуващите в строежа устойчиви на взлом врати, прозорци, капаци и решетки.

Раздел IV.

Хранилища за ценности

Чл. 27. (1) В отделни обекти (сгради и помещения) в строежите, независимо от техния КФС, предназначени за работа и/или съхранение на: злато и други благородни метали; парични средства и ценни книжа; движими културни ценности със статут на национално богатство; взривни вещества, оръжия и боеприпаси; силнодействащи отровни вещества и материали, отделящи вредни тежки газове; радиоактивни вещества и радиоактивни отпадъци; опиати,

наркотични средства и материали; класифицирана информация и други, се предвижда изграждане/монтаж на хранилища за ценности.

(2) Всички мобилни хранилища с тегло под 1000 kg се анкерират към пода/стената на помещението съгласно изискванията, посочени от съответния производител.

(3) Стандартите за класифициране на хранилищата за ценности по клас на устойчивост срещу кражба с взлом са съгласно т. 7 от приложение № 3.

Глава пета.

ТЕХНИЧЕСКИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ОХРАНИТЕЛНОТО ОСВЕТЛЕНИЕ

Чл. 28. (1) Охранително осветление се проектира и изгражда за строежи от I до IV КФС.

(2) Охранителното осветление следва да осигурява видимост и възможност за наблюдение на целия строеж, оградите и оградните съоръжения, подстъпите към тях, дворните пространства и отделните охранявани сгради, техните фасади или съоръжения, като не се допуска наличие на тъмни пространства, създаващи условия за прикритие на потенциални нарушители.

Чл. 29. (1) Охранителното осветление трябва да отговаря на следните изисквания:

1. да е с осигурена защита срещу възможна манипулация за умишлено прекъсване и повреждане;

2. да е със самостоятелно захранване и централно включване и изключване;

3. да позволява безпрепятствено да се включват, превключват и изключват отделни части от него;

4. да осигурява номиналната изисквана осветеност за време не повече от 15 s от момента на включване;

5. да осигурява минималната осветеност от 5 lx за наблюдение с невъоръжено око;

6. при видеонаблюдение да осигурява осветеност съобразно техническите параметри на използваните видеокамери в строежа;

7. да не причинява неудобство или опасност чрез заслепяване на ползвателите на съседни строежи или участници в движението;

8. за строежите от I до III КФС да е с осигурено резервно захранване.

(2) Осветителните тела се монтират върху пилони, фасади на сгради или върху строителни съоръжения на височина най-малко 3 m. Когато се използват за наблюдение на оградите и оградните съоръжения, осветителните тела се монтират върху пилони, които са различни от пилоните на оградите и оградните съоръжения, на разстояние не по-малко от 3 m от тях.

(3) Охранителното осветление в зависимост от строежа и наличието на видеонаблюдение може да бъде изградено чрез автоматично задействане при наличие на движение или да бъде поддържано постоянно през тъмните часове на денонощието.

(4) Охранителното осветление към входовете на строежите, предвидено за контрол на достъпа, следва да отчита разположението на осветителните тела, като при монтаж да бъде насочено така, че светлината да попада върху лицето на посетителя и да осигурява неговата идентификация.

(5) Външното осветление (фасадно, монументално, ландшафтено, декоративно) на сгради и съоръжения може да се проектира като част от охранителното осветление.

Глава шеста.

ТЕХНИЧЕСКИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ СРЕДСТВАТА И СИСТЕМИТЕ ЗА КОНТРОЛ НА ФИЗИЧЕСКИЯ ДОСТЪП

Чл. 30. (1) Контролът на физическия достъп се осигурява чрез технически средства и системи, с които се:

1. определят и прилагат класовете/нивото на право за достъп;
2. извършва проверка, проследяване и съхраняване на данни за достъпа до строеж и/или до отделни обекти в него.

(2) Контролът на физическия достъп включва КПП, сертифицирани технически средства и електронни системи.

Чл. 31. (1) За строежите в зависимост от тяхното предназначение се осигурява охранителен контролно-пропускателен режим чрез изграждане на необходимия брой на входно-изходни КПП.

(2) Резервни или непостоянно използвани КПП се допускат, когато това е свързано със спецификата на ползване на строежа, при условие че по време на тяхното неизползване не се нарушават изискванията към сигурността на строежа.

(3) Железопътният транспорт, предвиден на територията на производствени, стопански или други строежи, се осигурява с охранителен контролно-пропускателен режим чрез един обединен или по един входен и изходен КПП.

Чл. 32. За изпълнение на контролно-пропускателен режим на входно-изходните КПП се предвиждат технически средства за контрол и допълнителни съоръжения (подвижни стълби, платформи, площадки и др.), които осигуряват възможност за проверка на посетители, превозни средства и товари.

Чл. 33. (1) За строежите от I до IV КФС се изграждат електронни системи за контрол на достъпа.

(2) При изграждане на системите се оценяват класът на устойчивост на взлом на вратите и на вгражданите електромеханични ключалки и брави, върху които ще се монтират елементите на системата за достъп. Цялостната система следва да има един и същи клас на сигурност.

(3) Стандартите и класовете на сигурност на системите за контрол на достъпа в зависимост от КФС са посочени в т. 8 от приложение № 3.

Глава седма.

ТЕХНИЧЕСКИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ АЛАРМЕНИТЕ СИСТЕМИ

Чл. 34. (1) Алармените системи за сигурност включват системите срещу проникване и нападение и системите за видеонаблюдение. Те се проектират и изграждат задължително за строежи от I до III КФС, като се отчита тяхната специфика и разположението на отделните обекти. В тези случаи се предвижда изграждане на служебни помещения за разполагане на център за наблюдение и приемане на алармени сигнали и персонал, обслужващ системите.

(2) При строежи и обекти в тях с открит достъп, в които се работи с благородни метали, парични средства, движими културни ценности със статут на национално богатство, оръжия, боеприпаси, опиати и наркотични средства и материали, се предвижда инсталация на алармена система срещу нападение ("паник бутон").

Чл. 35. Стандартите и класовете на сигурност на алармените системи в зависимост от КФС на строежите са посочени в т. 9.1 и 9.2 от приложение № 3.

Чл. 36. (1) При проектиране и/или изграждане на алармените системи в съответствие с изисквания за тях клас на сигурност следва:

1. да се отчитат изискванията на съответните стандарти за системите, техните елементи и осигуряваният клас на сигурност съгласно т. 9.1 и 9.2 от приложение № 3;
2. да се спазват изискванията на производителя относно местата и начина на монтаж на отделните сертифицирани елементи и условията за използването им;

3. да е осигурена защита срещу възможни действия за умишлено прекъсване и повреждане;

4. да притежават самостоятелно захранване, като за строежите от I до III КФС захранването следва да осигурява непрекъсната работа на системите за не по-малко за 24 часа.

(2) Проектната документация на системите по ал. 1 включва в съответните части на инвестиционния проект:

1. обяснителна записка;
2. технически спецификации, посочващи всички използвани технически средства по вид, модел, производител и количество;
3. блокова схема, отразяваща конфигурацията на системата;
4. чертежи за разполагане на техническите елементи и окабеляване.

(3) Проектите на системите по ал. 1 се изготвят заедно с техническия проект на строежа с оглед съгласуване и отразяване в работните чертежи и спецификации на елементите за захранване и на трасетата за скрито структурно окабеляване на системите, както и местата на разполагане на съответното техническо оборудване (захранване, сървъри и др.).

(4) Проектите на алармените системи за строежите от I до III КФС по искане на възложителя се съгласуват със специализираните органи на МВР.

(5) Системата за видеонаблюдение за стадиони и големи спортни зали и съоръжения от II и III КФС се проектира и изгражда от елементи, които осигуряват възможност за наблюдение както на отделни зрители, така и на група от зрители.

Глава осма.

ТЕХНИЧЕСКИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ СГРАДИ И ПОМЕЩЕНИЯ, НЕОБХОДИМИ ЗА ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА ЕЛЕМЕНТИТЕ ЗА ФИЗИЧЕСКА ЗАЩИТА

Чл. 37. (1) Сгради и помещения за нуждите на персонала, отговарящ за експлоатацията на елементите за физическа защита на строеж, се проектират в зависимост от заданието за проектиране и КФС на строежа и/или обекта в него съгласно чл. 7.

(2) Видът, броят и площите на сградите и помещенията по ал. 1 се определят при отчитане на числеността и функциите на персонала за физическа защита, броя и вида на необходимите технически съоръжения, системи и транспортни средства.

(3) За изграждане на центъра за наблюдение и приемане на алармени сигнали се спазват изискванията на стандарта съгласно т. 10 от приложение № 3.

(4) За стадиони и големи спортни зали и съоръжения от II и III КФС се проектират и изграждат:

1. команден (наблюдателен) пункт, който осигурява пряка видимост върху игралното поле и трибуните на спортните съоръжения;
2. помещение за изолиране на правонарушителите.

Чл. 38. (1) Когато физическата сигурност на строеж се осъществява от звена на МВР, сградите и помещенията по чл. 37, техните местоположение, брой и вид се определят от териториалните органи на МВР.

(2) Сградите и помещенията по ал. 1 се предоставят за стопанисване и управление на МВР.

Чл. 39. Помещенията за транспортните средства освен съгласно наредбата се проектират при спазване на условията и техническите изисквания за съхранение, експлоатация и ремонт на моторните превозни средства.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Алармени системи срещу проникване и нападение" са сигнално-охранителни и известителни системи, предназначени за откриване, за установяване на наличието на опит да бъдат преодолені или разрушени физическите бариери от системи за физическа защита на строеж и за подаване на сигнал при нерегламентирано влизане, опит за влизане и/или при нападение на наблюдаван строеж, които включват централни или местни пултове, контролни панели, датчици, средства за сигнализация и устройства за предаване на сигнали на разстояние.
2. "Блиндирани врати" са основни врати, притежаващи III и по-висок клас на устойчивост на взлом съгласно посочения в т. 1 от приложение № 3 стандарт.
3. "Достъпни външни стени, подове и покриви" са: всички външни/фасадни стени на приземния етаж/ниво, терасовидни етажи, етаж, непосредствено над приземен и под последен етаж/ниво; фундаментната и покривната плоча на строежа. Към тях спадат и всички вътрешни стени и плочи на строежа, определящи границите на отделни зони и обекти, притежаващи по-висок КФС от този на строежа.
4. "Достъпни прозорци и врати" са прозорци и врати (без определените като основни) в един строеж, които могат да бъдат достигнати с помощта на елементарни средства. Освен намиращите се на достъпни етажи/нива към тях могат да бъдат причислени и тези, които са на покривите, на терасовидни етажи, непосредствено над приземен и под последен етаж/ниво или тези, които са към достъпни балкони, лоджии или тераси.
5. "Задържащи достъпа съоръжения" са съоръженията за възпрепятстване достъпа на лица и транспортни средства до охранявания строеж, които се разполагат в близост или върху физическите бариери, в т.ч.:
  - а) физически (кльонови допълнения - единични и двойни, шипове, бодливи рулони от тел, ламели, мрежи и др.);
  - б) звукозаглушаващи;
  - в) светлиннозаслепяващи;
  - г) химически вещества, които образуват дим, пяна, представляват залепващи вещества и др.
6. "Заклучващи устройства" са всички брави, ключалки и катинари, предотвратяващи отварянето на врати, прозорци, капаци (щори, ролетки), решетки, без използване на механичен, електронен или друг способ.
7. "Защитно остъкляване" представлява прозрачен многослоен материал, притежаващ свойства на стъкло, устойчив на ръчна атака и/или куршуми, и/или налягане при експлозия.
8. "Клас на физическа сигурност" (КФС) е класификатор на строежите или отделни обекти в тях в зависимост от степента на съществуващия риск от посегателства при тяхната експлоатация.
9. "Обект" е самостоятелен строеж или реална част от строеж с определено наименование, местоположение, самостоятелно функционално предназначение и идентификатор по Закона за кадастъра и имотния регистър.
10. "Ограда" - съоръжение около имот и/или строеж, което го предпазва от нерегламентирано проникване.
11. "Оградни съоръжения" са всички видове врати, монтирани на оградата, със задвижващи и заключващи устройства към тях; задържащи, спиращи и контролиращи достъпа съоръжения, разположени преди, след и на самото съоръжение или до сградата, неподвижно или задвижвани ръчно или автоматично.

12. "Основни врати" са входните врати (на строеж или отделни обекти в него) с основно предназначение за осигуряване на преход между прилежащата територия и строежа или между общите му части и самостоятелните обекти в него.
13. "Посегателства" са актове на неправомерно въздействие и/или проникване в строежа.
14. "Система за видеонаблюдение" е система за наблюдение, формирана от телевизионни камери, устройства за контрол, предаване и управление на сигнала до определено място (център за наблюдение), оборудвано с монитори, видеоманетофони, видеомултиплексори, превключватели и др., необходими за наблюдение и/или заснемане на определена зона/и за сигурност.
15. "Системи за контрол на достъпа" са всички видове биометрични, електронни или магнитни четящи устройства, кодирани бутонни устройства и др., които при подадена команда деблокират спиращите съоръжения или заключващите устройства, като осигуряват възможност и за запазване/изпращане на информацията в контролен пункт/център за наблюдение.
16. "Система за периметрова охрана" е алармена система за сигурност, монтирана за контрол на оградата и/или на полосата между две огради и/или прилежащата територия на строежа.
17. "Спиращи достъпа съоръжения" са подвижни и неподвижни съоръжения около строежите и/или техните огради, ограничаващи или спиращи движението на превозни средства, като различни видове бариери, барикади, стълбове, рогатки, парапетни ограничители, стоманобетонни блокове, ровове, боларди (потъващи в земята защитни метални цилиндри), неравности по пътната настилка и др.
18. "Строежи" са строежите, определени с § 5, т. 38 от допълнителните разпоредби на ЗУТ.
19. "Технически средства за контрол" са скенери за проверка на посетители и техния багаж, входяща кореспонденция, пощенски пратки и превозни средства (металдетекторни рамки, ръчни металдетектори, детектори за откриване на експлозиви), огледала за проверка на превозни средства и др.
20. "Устойчивост на взлом" е свойство на конструкцията на строежа и физическите бариери да устоят на опитите за проникване с взлом, удостоверено чрез извършени изпитвания и оценка за съответствието им с изискванията на съответните стандарти.
21. "Устойчивост на експлозия" е свойство на конструкцията на строежа и вложените/монтираните елементи да устоят на разрушително действие на ударна вълна, образуваща се при взрив, удостоверено чрез извършени изпитвания и оценка за съответствието им с изискванията на съответните стандарти.
22. "Устойчивост на куршуми" е свойство на монтажните елементи (врати, прозорци, капаци и защитно остъкляване) да оказват съпротивление срещу изстрели от определено оръжие и боеприпаси, удостоверено чрез извършени изпитвания и оценка за съответствието им с изискванията на съответните стандарти.
23. "Физически бариери" са всички видове огради; оградни съоръжения; врати, прозорци, капаци (щори, ролетки за врати и прозорци) и решетки; заключващи устройства; защитно остъкляване; хранилища за ценности; тунелни проходни съоръжения, включително и подвижни, за безопасно придвижване (влизане и излизане) на състезатели и служебни лица до и от игралното поле на стадиони и други спортни съоръжения.
24. "Физическа сигурност на строеж" е съвкупност от елементи и продукти за защита, използвани при изграждане на строежите, осигуряващи тяхната устойчивост срещу посегателства.

25. "Хранилища за ценности" са всички шкаф-сейфове, сейфове, депозитни системи и трезорни помещения (монолитни или модулни) с техните трезорни врати в строежите, предназначени за съхраняване и сигурност на ценно/опасно имущество от кражба с взлом или огън.

26. "Център за наблюдение и приемане на алармени сигнали" - постоянно обслужван център, в който постъпва информация за състоянието на една или повече алармени системи срещу проникване и нападение и системи за видеонаблюдение.

§ 2. Наредбата е преминала процедурата за обмен на информация в областта на техническите регламенти по реда на Постановление № 165 на Министерския съвет от 2004 г. за организацията и координацията на обмена на информация за технически регламенти и правила за услуги на информационното общество и за установяване на процедурите, свързани с прилагането на някои национални технически правила за продукти, законно предлагани на българския пазар (ДВ, бр. 64 от 2004 г.), с което е въведена Директива 98/34/ЕС, изменена с Директива 98/48/ЕС.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 3. Тази наредба се издава на основание чл. 169, ал. 4 ЗУТ и отменя Наредба № 7 от 1998 г. за системите за физическа защита на строежите (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; попр., бр. 82 от 1998 г.; изм., бр. 52 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 84 от 2000 г.; попр., бр. 93 от 2000 г.).

§ 4. (1) Наредбата се прилага за инвестиционни проекти, за които производството по одобряване и производството по издаване на разрешение за строеж започват след влизането ѝ в сила.

(2) За започнато производство по одобряване на инвестиционен проект и издаване на разрешение за строеж се счита датата на внасяне на инвестиционния проект за одобряване от компетентния орган.

§ 5. Наредбата влиза в сила три месеца след обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Приложение № 1 към чл. 5, ал. 2

Елементи и продукти за защита според КФС на строежите

Клас на физическа сигурност	Степен на риск за строежа/обекта	Елементи и продукти за физическа защита			
		задължителни:		препоръчителни:	
		елементи	продукти	елементи	продукти
1	2	3	4	5	6
V	много ниска	Физически бариери	- Основни врати, устойчиви на взлом	Физически бариери	- Монтаж в основните врати на заключващи устройства с по-висок клас на сигурност; - Огради; - Достъпни прозорци и

					<p>врати, устойчиви на взлом, или монтаж върху тях на капаци и решетки, устойчиви на взлом; - Хранилища за ценности*</p>
				Охранително осветление	
				Алармени системи	- Алармена система срещу проникване
IV	ниска	Физически бариери	- Основни врати, устойчиви на взлом; - Огради	Физически бариери	- Монтаж в основните врати на заключващи устройства с по- висок клас на сигурност; - Достъпни прозорци и врати, устойчиви на взлом, или монтаж върху тях на капаци и решетки, устойчиви на взлом; - Хранилища за ценности
		Охранително осветление			
		Компоненти за контрол на физическия достъп	- Електронна система за контрол на достъпа	Компоненти за контрол на физическия достъп	- КПП
				Алармени системи	- Алармена система срещу проникване и нападение; - Система за видеонаблюдение

III	средна	Физически бариери	<ul style="list-style-type: none"> - Огради със съоръжения; - Спираци и контролиращи достъпа съоръжения; - Блиндирани врати; - Устойчиви на взлом достъпни прозорци и врати или монтаж върху тях на капаци и решетки, устойчиви на взлом; - Устойчиви на взлом капаци или решетки върху налични проходи, колектори и въздуховоди; - Хранилища за ценности 		
		Охранително осветление			
		Компоненти за контрол на физическия достъп	<ul style="list-style-type: none"> - КПП; - Електронна система за контрол на достъпа 	Компоненти за контрол на физическия достъп	- Технически средства за контрол
		Алармени системи	<ul style="list-style-type: none"> - Система срещу проникване и нападение; - Система за видеонаблюдение 	Алармени системи	- Система за периметрова охрана
		Служебни помещения и оборудване	<ul style="list-style-type: none"> - Помещения за персонала за охрана и разполагане на техническите съоръжения и системи 	Служебни помещения и оборудване	- Център за наблюдение и приемане на алармени сигнали
II	висока	Физически бариери	<ul style="list-style-type: none"> - Огради със съоръжения; - Задържащи, 	Физически бариери	- Врати, прозорци, защитно

		<p><i>спиращи и контролиращи достъпа съоръжения;</i> <i>- Блиндирани врати;</i> <i>- Устойчиви на взлом достъпни прозорци и врати или монтаж върху тях на капаци и решетки, устойчиви на взлом;</i> <i>- Устойчиви на взлом капаци или решетки върху налични проходи, колектори и въздуховоди;</i> <i>- Хранилища за ценности*</i></p>	<p><i>остъкляване с устойчивост на куришуми и взривяване</i></p>
	Охранително осветление		
	Компоненти за контрол на физическия достъп	<p><i>- КПП;</i> <i>- Технически средства за контрол;</i> <i>- Електронна система за контрол на достъпа</i></p>	
	Алармени системи	<p><i>- Система срещу проникване и нападение;</i> <i>- Система за видеонаблюдение;</i> <i>- Система за периметрова охрана</i></p>	
	Служебни помещения и оборудване	<p><i>- Помещения за персонала за охрана и разполагане на техническите съоръжения и системи;</i></p>	

			- Център за наблюдение и приемане на алармени сигнали		
I	много висока	Физически бариери	- Огради със съоръжения; - Задържащи, спиращи и контролиращи достъпа съоръжения; - Блиндирани врати; - Устойчиви на взлом достъпни прозорци и врати или монтаж върху тях на капаци и решетки, устойчиви на взлом; - Устойчиви на взлом капаци или решетки върху налични проходи, колектори и въздуховоди; - Хранилища за ценности*	Физически бариери	- Врати, прозорци, защитно остъкляване с устойчивост на куришуми и взривяване
		Охранително осветление			
		Компоненти за контрол на физическия достъп	- КПП; - Технически средства за контрол; - Електронна система за контрол на достъпа		
		Алармени системи	- Система срещу проникване и нападение; - Система за видеонаблюдение; - Система за периметрова охрана		

		Служебни помещения и оборудване	- Помещения за персонала за охрана и разполагане на техническите съоръжения и системи; - Център за наблюдение и приемане на алармени сигнали		
--	--	---------------------------------	---	--	--

Забележка. * Хранилищата за ценности са задължителни при строежи/обекти, посочени в чл. 27, ал. 1.

Приложение № 2 към чл. 3, ал. 4, т. 1 и чл. 7, ал. 2

Класификатор на строежите по КФС

Клас на физическа сигурност	№ по ред	Видове строежи
I клас		
	1.	Сградите на Народното събрание, Президентството, Министерския съвет и министерствата.
	2.	Сгради и обекти за съхранение и печат на парични средства, ценни книжа и монетно производство.
	3.	Централни комплекси, сгради и обекти за съобщения, телекомуникации, телевизия, радио, включително телекомуникационни и диспечерски обекти на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщения.
	4.	Централно диспечерско управление на енергийната система и прилежащи диспечерски управления.
	5.	Сгради и съоръжения на централно управление и центрове за обслужване на въздушното движение.
	6.	Сгради и съоръжения на електрически централи, топлоелектрически централи, вкл. за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, отоплителни централи, инсталации за оползотворяване на отпадна топлинна енергия и на възобновяеми енергийни източници с мощност над 100 MW.
	7.	Сгради и съоръжения за управление и обслужване на електрическиdaleкопроводи над 110 kV и трансформатори над 1000 kVA, електрически подстанции над 220 kV.
	8.	Сгради и съоръжения към язовири с обем над 50 млн. куб. м или с височина на язовирната стена над 80 м.

Класификатор на строежите по КФС

Клас на физическа сигурност	№ по ред	Видове строежи
	9.	Сгради и съоръжения за съхранение на отпадъци от отработено ядрено гориво.
	10.	Национални музеи и недвижими културни ценности с категория "световно значение" и "национално значение", както и охранителните им зони.
II клас		
	11.	Сгради и съоръжения на летища за обществено ползване за редовни граждански полети, включително самолетни писти, приемни сгради за пътници и товарни автомобили (пътнически и карготерминали), хангари, диспечерски кули за ръководство на полетите и контрол на въздушния трафик.
	12.	Сгради за обществено обслужване в областта на водния и железопътния транспорт - приемни сгради на пристанища и пристанищни комплекси, фериботни комплекси и основни железопътни възли.
	13.	Сгради и съоръжения на електрически централи, топлоелектрически централи, вкл. за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, отоплителни централи, инсталации за оползотворяване на отпадна топлинна енергия и на възобновяеми енергийни източници с мощност от 25 до 100 MW.
	14.	Сгради и съоръжения към комплекси за добив на въглища за топлоелектрически централи.
	15.	Сгради и съоръжения на метрополитени - станции на метро, сгради и съоръжения за безопасност, електрификация, сигнализация, осветление, вентилация и климатизация.
	16.	Сгради и съоръжения на електрически далекопроводи, строежи към електрически подстанции, трансформатори от 400 до 1000 kVA, понижителни и разпределителни станции към електропроводи от 10 до 110 kV.
	17.	Сгради и съоръжения на централни водопроводи - от водоизточника до водоснабдителния резервоар на населени места с над 50 000 жители.
	18.	Пречиствателни станции за питейни води и I санитарно-охранителна зона на водоизточници за питейно водоснабдяване.
	19.	Сгради и съоръжения за обслужване на магистрални оптични кабели и линии за съобщения.
	20.	Производствени сгради и комплекси или обекти в тях за нефтопреработка и химическа промишленост.
	21.	Сгради и съоръжения за обслужване на магистрални газопроводи и магистрални продуктопроводи на нефтопреработващата промишленост, хранилища за природен газ, складове и складови бази за нефт и нефтопродукти.
	22.	Производствени сгради и комплекси или обекти в тях, производствени лаборатории, строителни съоръжения (басейни, резервоари, силози, бункери, кули и др.) или отделни производствени и др. помещения на добивната и преработващата промишленост, на машиностроенето и приборостроенето.

Класификатор на строежите по КФС

Клас на физическа сигурност	№ по ред	Видове строежи
		за преработка и съхранение на отровни и/или пожароопасни материали и вещества.
	23.	Складове и складови бази за съхранение на отровни и пожароопасни материали и вещества.
	24.	Хвостохранилища, сгуроотвали, съоръжения и инсталации за третиране на опасни отпадъци.
	25.	Строежи, необходими за предпазване и защита на населението и възстановяване на районите от бедствия и аварии.
	26.	Обекти в сгради и комплекси за обществено обслужване в областта на образованието, лаборатории или помещения в тях, в които се работи и се съхраняват силнодействащи отровни вещества, материали, отделящи вредни тежки газове, радиоактивни вещества, радиоактивни отпадъци, опиати и наркотични средства и др.
	27.	Сгради и комплекси за научна, развойна и проектантска дейност, институти, лаборатории или помещения в тях за работа и съхранение на силнодействащи отровни вещества, материали, отделящи вредни тежки газове, радиоактивни вещества, радиоактивни отпадъци, опиати и наркотични средства, материали-носители на конфиденциална информация и скъпоструваща апаратура и др.
	28.	Производствени сгради и комплекси, лаборатории и производствени помещения на добивната и преработващата промишленост, на машиностроенето и приборостроенето и др., преработване и съхранение на значителни количества благородни и тежки метали, радиоактивни вещества, радиоактивни отпадъци, силнодействащи отровни вещества, материали, отделящи вредни газове, опиати и наркотични средства и др.
	29.	Складове и складови бази за съхранение на радиоактивни вещества, радиоактивни отпадъци, силнодействащи отровни вещества, материали, отделящи вредни газове, опиати и наркотични средства, продукти за секретно производство, ракетни противоработни бази, държавния резерв и др.
	30.	Сгради за производство и съхранение на взривни вещества, огнестрелни оръжия и боеприпаси и за ремонт (разснарядяване) на боеприпаси; лаборатории за изпитване на взривни вещества, огнестрелни оръжия и боеприпаси и помещения за унищожаване на взривни вещества и боеприпаси и др.
	31.	Лаборатории или помещения в специализирани здравни заведения за съхранение на лекарствени средства, представляващи опиати и наркотични средства, радиоактивни изотопи и скъпоструваща диагностична апаратура и др.
	32.	Строежи към хидротехнически съоръжения - язовири с обем от 30 до 50 млн. куб. м или с височина на язовирната стена от 50 до 80 м.
	33.	Национални и регионални стадиони и големи спортни зали и съоръжения за спорт.

Класификатор на строежите по КФС

Клас на физическа сигурност	№ по ред	Видове строежи
		капацитет над 3000 души.
	34.	Сгради на кредитни и финансови институции и частни обществени трезорници (сейфове) за съхранение и извършване на операции за съхраняване на ценни книги, парични средства, ценности и ценни книги, други вещи и документи.
	35.	Сгради и обекти за обществено обслужване за търговия със злато и златни изделия от масивно злато, с благородни метали, отровни вещества и лекарства, представляващи опиати и наркотични средства, и др.
	36.	Сгради за административно обслужване на населението - сгради за органи на държавната власт, на съдебната власт и Агенция "Митници" и др.
	37.	Сгради и съоръжения на територията на ГКПП.
	38.	Сгради на посолства, резиденции и легации.
	39.	Сгради и съоръжения за обществено обслужване с капацитет над 1000 м.кв. посетители и/или с височина над 30 м.
	40.	Регионални музеи или обекти в тях, както и сгради в границите на охранилни зони на археологически резервати, извън урбанизирани територии, в които се съхраняват и излагат движими културни ценности със статут на национално богатство.
III клас		
	41.	Сгради и съоръжения или отделни обекти в тях за обществено обслужване с разгъната застроена площ от 1000 до 5000 кв. м или с капацитет до 1000 посетители.
	42.	Сгради за обществено обслужване в областта на образованието извън тези, които се работи с опасни материали.
	43.	Сгради за обществено обслужване в областта на транспорта - приемни сгради за пътници и товари (пътнически и карготерминали) към железопътни гарии, автогари, станции на въжени линии.
	44.	Сгради или отделни обекти в тях за обществено обслужване в областта на културата и изкуството - многофункционални комплекси за културни дейности от национално и регионално значение, музеи и художествени галерии от национално и регионално значение.
	45.	Сгради или отделни обекти в тях за обществено обслужване в областта на здравеопазването и социалните грижи - болници, поликлиники, диспансери, психично- и заразболни и здравни пунктове, специализирани здравни заведения, заведения за социални грижи, здравни заведения за неотложна медицинска помощ.
	46.	Амбулатории за първична медицинска помощ, амбулатории за специализирана медицинска помощ, дрогерии и селскостопански и ветеринарни аптеки, в които се работи и/или се съхраняват отровни вещества и лекарствени средства,

Класификатор на строежите по КФС

Клас на физическа сигурност	№ по ред	Видове строежи
		представляващи опиати и наркотични средства.
	47.	Сгради или отделни обекти в тях за обществено обслужване, включващи магазини за търговия с огнестрелни оръжия, боеприпаси и пиротехнически изделия, складове (хранилища) за огнестрелни оръжия, боеприпаси и пиротехнически изделия към магазини; складове на спортни организации, стрелбища, музеи, театри и др.; работилници за ремонт на огнестрелни оръжия и стрелбища (закрити и полузакрити).
	48.	Сгради или помещения на регионална инспекция по околната среда и водите, дезинфекционни станции, в които се работи и/или се съхраняват отровни препарати.
	49.	Сгради за административно обслужване на органите на местното самоуправление.
	50.	Производствени сгради и комплекси или обекти в тях на хранително-вкусовата промишленост.
	51.	Сгради и съоръжения към летища за агротехническа защита, спортни и училищни летища.
	52.	Сгради и съоръжения към бензиностанции и газостанции.
	53.	Сгради и съоръжения към хидротехнически съоръжения - язовири до 30 м височина или с височина на язовирната стена до 50 м.
	54.	Сгради и съоръженията на централни водопроводи - от водоизточника до водоснабдителния резервоар на населени места до 50 000 жители.
	55.	Сгради и съоръжения към териториални диспечерски управления и електрически подстанции, трансформатори от 400 до 1000 kVA, понижителни и разпределителни станции към електропроводи от 10 до 110 kV вкл.
	56.	Сгради и съоръжения на електрически централи, топлоелектрически централи, вкл. за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, отоплителни централи, инсталации за оползотворяване на отпадна топлинна енергия и на възобновяеми енергийни източници с мощност до 25 MW.
	57.	Сгради и съоръжения на депа и автобази за трамвайни и тролейбусни линии, кабинкови и открити въжени линии; рибарски, яхтени пристанища и пристанища, в които не се извършва обработка на товари, пътници и пощенски превозни средства; водни бази за приставане и съхраняване на рибарски лодки и на спортно-развлекателни плавателни съдове.
	58.	Сгради и съоръжения за паркинг-гаражи, гаражи и открити паркинги в самостоятелни урегулирани поземлени имоти (УПИ) с капацитет над 100 паркоместа, автоморги, места/помещения за продажба на авточасти вторична употреба и площадки за събиране, разкомплектоване, съхраняване и

Класификатор на строежите по КФС

Клас на физическа сигурност	№ по ред	Видове строежи
		рециклиране на излезли от употреба моторни превозни средства и електр
	59.	Стадиони и спортни зали и съоръжения с капацитет под 3000 души.
	60.	Недвижими културни ценности с категория "местно значение".
IV клас		
	61.	Сгради и съоръжения към инсталации за третиране на отпадъци (битови, строителни и производствени).
	62.	Недвижими културни ценности с категория "ансамблово значение".
	63.	Сгради и съоръжения за трансформатори до 400 kVA към електропровод kV.
	64.	Сгради и съоръжения към съобщителни (базови) станции на кабелни разпределителни мрежи за радио- и телевизионни сигнали в урбанизиран територии.
	65.	Локални пречиствателни сгради и съоръжения към водоснабдителната м съоръжения към тях в урбанизиран територии.
	66.	Жилищни и смесени сгради със средно и високо застрояване.
	67.	Сгради и съоръжения за обществено обслужване с разгъната застроена п 1000 кв. м или с капацитет до 100 места за посетители извън тези, в които работи с опасни материали.
	68.	Производствени сгради с капацитет до 100 работни места, съоръжения и складове към тях извън тези, в които се работи с опасни материали.
	69.	Складови сгради с капацитет до 50 работни места и съоръжения към тях тези, в които се работи с опасни материали.
	70.	Сгради и съоръжения за паркинг-гаражи, гаражи, открити паркинги и авт в самостоятелни ПИ с капацитет от 50 до 100 паркоместа.
V клас		
	71.	Жилищни и смесени сгради с ниско застрояване, вилни сгради, включително строежи от допълващо застрояване.
	72.	Открити паркинги в самостоятелни УПИ с капацитет до 50 паркоместа.

Приложение № 3 към чл. 6, ал. 2, чл. 10, ал. 3, чл. 21, ал. 1, чл. 25, чл. 26, ал. 2 и 4, чл. 27, ал. 3, чл. 33, ал. 3, чл. 35, чл. 36, ал. 1, т. 1, чл. 37, ал. 3, § 1, т. 2

Приложими стандарти за продуктите, влагани в елементите за физическа защита на строежите

№ по ред	Продукт	Характеристика	Стандарти за изисквания/ класификация	Препоръчителни минимални класове на сигурност за продуктите според класа на физическа сигурност на строежа				
				I	II	III	IV	V
1.	Врати*	Устойчивост на взлом	БДС EN 1627	Клас RC 3	Клас RC 3	Клас RC 2	Клас RC 2	Клас RC 1
		Устойчивост на куршуми	БДС EN 1522	Клас FB 3 (NS)	Клас FB 2 (NS)	не се посочва	не се посочва	не се посочва
		Устойчивост на експлозия	БДС EN 13123-2	Клас EXR 2	Клас EXR 1	не се посочва	не се посочва	не се посочва
2.	Прозорци, остъклени и окачени фасади*	Устойчивост на взлом	БДС EN 1627	Клас RC 3	Клас RC 2	Клас RC 2	не се посочва	не се посочва
		Устойчивост на куршуми	БДС EN 1522	Клас FB 3 (NS)	Клас FB 2 (NS)	не се посочва	не се посочва	не се посочва
		Устойчивост на експлозия	БДС EN 13123-2	Клас EXR 2	Клас EXR 1	не се посочва	не се посочва	не се посочва
3.	Капаци (щори, ролетни врати)*	Устойчивост на взлом	БДС EN 1627	Клас RC 3	Клас RC 2	Клас RC 1	не се посочва	не се посочва
		Устойчивост на куршуми	БДС EN 1522	Клас FB 3 (NS)	Клас FB 1 (NS)	не се посочва	не се посочва	не се посочва
		Устойчивост на експлозия	БДС EN 13123-2	Клас EXR 2	Клас EXR 1	не се посочва	не се посочва	не се посочва
4.	Решетки*	Устойчивост на взлом	БДС EN 1627	Клас RC	Клас RC	Клас RC 1	не се посочва	не се посочва

Приложими стандарти за продуктите, влагани в елементите за физическа защита на строежите

№ по ред	Продукт	Характеристика	Стандарти за изисквания/ класификация	Препоръчителни минимални класове на сигурност за продуктите според класа на физическа сигурност на строежа				
				I	II	III	IV	V
				3	2			
5.	Заклучващи устройства (за информация)	<p>Заклучващите устройства се оценяват и класифицират по изискванията на стандартите, посочени в т. 5.1, 5.2, 5.3 и 5.4 на таблицата.</p> <p>Тези устройства са част от строителния обков на посочените в т. 1, 2 и 3 продукти. Тяхното самостоятелно съответствие с изискванията на посочените стандарти не гарантира съответния клас на устойчивост на взлом на целия комплект.</p> <p>Посочените за тях стойности в таблицата се дават само за информация при необходимост от замяна на заключващите устройства в налични врати, прозорци и капаци, притежаващи доказан клас на устойчивост на взлом.</p>						
5.1.	Механични брави и ключалки	Сигурност, свързана с ключа	БДС EN 12209	Клас В	Клас В	Клас В	Клас В	Клас В
		Устойчивост срещу силово въздействие		Клас 4	Клас 4	Клас 3	Клас 3	Клас 3
5.2.	Електромеханични брави и ключалки	Сигурност, свързана с ключа (при използване на механичен ключ)	БДС EN 14846	Клас В	Клас В	Клас В	Клас В	Клас В
		Устойчивост срещу силово въздействие	БДС EN 14846	Клас 4	Клас 4	Клас 3	Клас 3	не се посочва
5.3.	Секретен патрон за механични брави	Сигурност, свързана с ключа	БДС EN 1303	Клас 4	Клас 4	Клас 4	Клас 4	Клас 4
		Устойчивост срещу силово въздействие		Клас С	Клас С	Клас С	Клас С	Клас С

Приложими стандарти за продуктите, влагани в елементите за физическа защита на строежите

№ по ред	Продукт	Характеристика	Стандарти за изисквания/ класификация	Препоръчителни минимални класове на сигурност за продуктите според класа на физическа сигурност на строежа				
				I	II	III	IV	V
5.4.	Дръжки/шилдове на врати	Устойчивост срещу силово въздействие	БДС EN 1906	Клас 3	Клас 3	Клас 2	Клас 2	Клас 1
6.	Защитно остъкляване**	Устойчивост срещу ръчна атака	БДС EN 356	Клас P5A	Клас P4A	Клас P2A	не се посочва	не се посочва
		Устойчивост на куршуми	БДС EN 1063	Клас BR 3 NS	Клас BR 3 NS	не се посочва	не се посочва	не се посочва
		Устойчивост на налягане при експлозия	БДС EN 13541	Клас ER 2 NS	Клас ER 1 NS	не се посочва	не се посочва	не се посочва
7.	Хранилища за ценности***							
7.1.	Сейф-шкафове	Устойчивост срещу кражба с взлом	БДС EN 14450	Необходимият клас на устойчивост на продуктите се определя в зависимост от стойността и опасността на съхраняваните в тях материали, независимо от класа на сигурност на строежа.				не се посочва
7.2.	Сейфове	Устойчивост срещу кражба с взлом	БДС EN 1143-1					не се посочва
7.3.	Трезорни помещения и трезорни врати	Устойчивост срещу кражба с взлом	БДС EN 1143-1					не се посочва
7.4.	Депозитни сейфове	Устойчивост срещу кражба с взлом	БДС EN 1143-2					не се посочва
8.	Електронна система за контрол на достъпа**** (и нейните елементи)	Сигурност на системата	БДС EN 60839-11-1	Клас 3	Клас 2	Клас 2	Клас 1	не се посочва
9.	Алармени системи за сигурност							
9.1.	Система срещу	Сигурност на	БДС EN	Клас	Клас	Клас 2	не се	не се

Приложими стандарти за продуктите, вложани в елементите за физическа защита на строежите

№ по ред	Продукт	Характеристика	Стандарти за изисквания/ класификация	Препоръчителни минимални класове на сигурност за продуктите според класа на физическа сигурност на строежа				
				I	II	III	IV	V
	проникване и нападение**** (и нейните елементи)	системата	50131-1	3	2		посочва	посочва
9.2.	Система за видеонаблюдение**** (и нейните елементи)	Сигурност на системата	БДС EN 62676-1-1	Клас 3	Клас 2	Клас 2	не се посочва	не се посочва
10.	Център за наблюдение и приемане на алармени сигнали	Сигурност	БДС EN 50518-1	Посоченият стандарт регламентира изискванията за разположението, конструкцията и елементите на центъра.			не се посочва	не се посочва

Основните насоки за проектиране, които се отнасят до физическата сигурност на видовете строежи и прилежащите им територии, са отразени в техническите доклади/спецификации СД CEN/TR (TS) 14383 "Предотвратяване на престъпления при проектиране и планиране на сгради" от част 2 до част 5.

Забележки:

* Продуктите врати, прозорци, капаци и решетки се класифицират по:

БДС EN 1627 в шест класа на устойчивост на взлом от RC 1 (минимален) до RC 6 след изпитванията за статично натоварване по БДС EN 1628, динамично натоварване по БДС EN 1629 и ръчно разбиване по БДС EN 1630.

- Вратите, прозорците и капаци се класифицират по:

БДС EN 1522 в осем класа на устойчивост на куршуми от FB1 (минимален) до FB7 и един допълнителен FSG на основание проведено изпитване по БДС EN 1523 в зависимост от вида на оръжието, калибъра и използвания боеприпас. Към всеки клас съществуват обозначения S - наличие на осколки, и NS - липса на осколки, зад продукта; и

БДС EN 13123-2 в четири класа на устойчивост на експлозия от EXR1 до EXR4. Към всеки клас съществуват обозначения S - наличие на осколки, и NS - липса на осколки, зад продукта.

** Защитното остъкляване се класифицира по:

БДС EN 356 в осем класа на устойчивост срещу ръчна атака - P1A (минимален), P2A, P3A, P4A, P5A, P6B, P7B и P8B;

БДС EN 1063 в девет класа на устойчивост на куршуми от BR1 (минимален) до BR 7 и два допълнителни класа GS1 и GS2 в зависимост от вида на оръжието, калибъра и използвания боеприпас. Към всеки клас съществуват обозначения S - наличие на осколки, и NS - липса на

Приложими стандарти за продуктите, влагани в елементите за физическа защита на строежите

№ по ред	Продукт	Характеристика	Стандарти за изисквания/ класификация	Препоръчителни минимални класове на сигурност за продуктите според класа на физическа сигурност на строежа				
				I	II	III	IV	V

осколки, зад остъкляването;

БДС EN 13541 в пет класа на устойчивост на експлозия от ER1 (минимален) до ER5. Към всеки клас съществуват обозначения S - наличие на осколки, и NS - липса на осколки, зад остъкляването.

*** Хранилищата за ценности се класифицират по:

БДС EN 14450 в два класа на устойчивост на взлом - S1 и S2 за сейф-шкафовете (метални шкаfoве);

БДС EN 1143-1 в единадесет класа на устойчивост на взлом от 0 (минимален) до X за сейfoве и в 14 класа на устойчивост на взлом от 0 до XIII за трезорни помещения и трезорни врати;

БДС EN 1143-2 в шест класа на устойчивост на взлом от D-0 (минимален) до D-V за депозитни сейfoве и в девет класа на устойчивост на взлом от N-II (минимален) до N-X за нощни сейfoве.

**** Алармените системи за сигурност се класифицират съгласно указаните стандарти в четири класа на сигурност в зависимост от защитата от нерагламентирана намеса върху елементите им. В таблицата не са посочени изисквания към техните съставни елементи.